

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Urednik in upravilni predstov: 2627 So. Lawndale av.

Office of publication: 2627 So. Lawndale ave.
Telephone: Lawndale 4635.

LETNO—YEAR XV. Chicago, Ill., torok, 27. junija (June 27) 1922. Subscription \$5.00 Yearly. STEV.—NUMBER 149.

Subscrited as second-class matter January 26, 1916, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1102, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Chicago, Ill., torok, 27. junija (June 27) 1922.

Subscription \$5.00
Yearly.

Operatorji se krivi, je razsodila porota.

Pravosudni svetiliški potreto v Herrinu se glasi, da je Southern Illinois Coal Company odgovorna za smrt dveh nujiskih rudarjev in vseh gardistov ter stavkokazov, ki so bili ubiti v bitki dne 14. junija. Operatorji bi radi posamezne pričeli z delom v odprtih jamah in s prelivanjem hrvi, zato zahtevajo vojaške čete, toda govorovi so demobilizirali pripravljeno milico. Državni oglednik je izjavil, če bo kdo obtožen umor, tudi mora biti lastnik rudnika. Lester prvi obtožen. Stavkokaz je obtožil ubitega delovodijo, da je on ustvaril stvarnost Hendersona.

Operatorji v Izoli so oblikovali kurja pot.

Knoxville, Iowa. — Lastniki marmelj jame v takojšnjem okolju, ki so zadnje tedne prideli kopati preseg za lokalne potrebe, so nastanili, da premakajo z delom na novo stavko. Dogodki v Herrinu so jih opisali.

Herrin, Ill. — Načrtovanega porota je v nedeljo nasledila, da je Southern Illinois Company odgovorna za smrt 18 gardistov in stavkokazov ter dveh nujiskih rudarjev, ki so hujščiki zadnje sredo in štirikrat v Mici nad rudarji in gardisti. Pri lastnikom jami Mrilski oglednik W. M. McCown je obdržal sklep porote.

Pravosudni potreto je deli v dva dela. V prvem delu je rečeno, da je stavkovna vojaška komisija izjavila, da je v Herrinu izvedla neodvisno preiskavo, izmed katerih je eden že umr. Ako je še kaj mrtvih, leže v gondi okrog premogovnika in v reki Muddy River.

Operatorji zahtevajo milico — govor je pa demobiliziran.

Chicago, Ill. — Governor Small je v nedelje ukaral demobilizacijo milicij, ki so žekali v Chicasu na odvod v Herrin.

Medtem je pa prilila vnos, da operatorji namenjujejo v splošnem proti premogovnikom.

Pravosudni potreto v Izoli je bil ponovno odprt.

Pravosudni potreto je bil ponovno odprt.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglašev po dogovoru. Rokopisni se ne vrataj.

Naročnina: Zedinjenje države (Liven Chicago) \$5.00 na leto, \$25.00 na pod leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$25.25 na pod leta, \$1.65 za tri mesece, in na inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik z listom:

"PROSVETA"

2657-69 5c, Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenia National Benefit Society.

Owned by the Slovenia National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$6 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

Datum v oklepjanju n. pr. (Junija 30-32) poleg vsega imena na naslovu pomeni do vam je s tem dnevnem poteka naročnina. Ponovite je pravljeno, da so vam ne ustavi list.

UBOŠTVO ŽELEZNIŠKIH DRUŽB.

New York Central železniška družba je po odbitku vseh stroškov napravila lani \$22,295,685 dobička. Delničarji so prejeli po \$8.93 dividende na delnico, katerih je izdanih za \$249,000,000. Prejšnje leto je družba izplačala na ravno tako veliko glavnico in na delnico po \$5.50 dividende.

Northern Pacific železniška družba je tudi dobro odrezala s profitom. Njen čisti dobiček se je povisil lani nad dobičkom v letu 1920 za \$2,971,215. Lanski čisti profit pa znaša v celoti \$22,650,989.

Ko so pričela prihajati v javnost finančna poročila železniških družb, je pa železniški delavski odbor pričel zniževati mezde železniškim uslužencem in delavcem. Kategorija za kategorijo prihaja na vrsto. Najprvo je bila znižana meza tistim železniškim delavcem, ki najmanj zasluzijo. Železniški odbor si je pač mislil, ko je prišel do svojega zaključka, da tisti najločje še bolj stradajo s svojimi družinami vred, ki so navajeni že živeti v slabih razmerah. Na to so prišli na vrsto drugi malo bolje plačani delavci, za njimi zopet drugi, in tako pojde naprej, dokler ne bodo doseženi tisti železniški usluženci, kateri so najbolje plačani.

Profiti železniških družb v lanskem letu pokazujojo, da dejodki železniških magnatov niso majhni, kot hočejo natveziti javnosti s svojimi izjavami v velebizniškem časopisu. Ampak narobe je! Profiti so veliki.

Ako so bili lani profiti železniških družb veliki, bodo logično letos še veliko večji, ako se uslužencem ne utrga tudi ena desetinka enega odstotka od njih mezde. Lani je bilo leto največje depresije v industriji, a železniške družbe so napravile lep dobiček. Letos napovedujejo, da se v industriji obrne na bolje. Tudi za poljske proekte bo ugodnejši trg kot lani. Taka prerokovanja, ki prihajajo tudi iz ust bankirjev in drugih zastopnikov privatnih bizniških interesov, pomenijo, da se tovorni in osebni promet pomnožita na železnicah. Pomnožitev obrata pa povišuje dohodke železniških družb, torej tudi njih profite.

ALI SMO VSI ENAKI PRED ZAKONOM?

Zidovski pekovski delavci v New Yorku so organizirani in imajo svojo organizacijo. Zaposljeni so pri židovskih pekovskih podjetnikih. Ker se pa židovski pekovski podjetniki nič ne ločijo od krščanskih, kadar je treba izkoriscati delavce svoje vere, nastajajo tudi mezdni boji. Židovska organizacija pekovskih delavcev se poslužuje vseh takih sredstev v boju za delavske pravice, kot se jih poslužujejo delavci drugih veroizpovedanj. Stavke niso pri njih izredna prikazen, ako ostanejo podjetniki trmovlavljeni, kadar se vrše pogajanja o novi pogodbi.

Med židovskimi pekovskimi podjetniki je bil podjetnik, ki ni hotel za nobeno ceno odnehati napram-delavski organizaciji. Organizacija je spoznala, da s stavko in prigovaranjem ne doseže pri njem ničesar in poslužila se je sredstva, da užena tega trmoglavca, kakor nega je opazila pri korporacijah, ki imajo precej denarja. Organizacija ima namreč svoje zadružne pekarne. Tako pekarno je ustanovila blizu trmoglavega pekovskega podjetnika in znižala je ceno kruha. Razne korporacije, ki lastujejo takovane "verižne" prodajalne, so že stokrat odprle svojo prodajalno blizu kakšnega trgovca, ki jim ni hotel prodati svoje prodajalne po nizki ceni, in nastavile so blago po nižji ceni, da so odpravile nedostopnega trgovca. Ali kar je dovoljeno tem korporacijam, ni dovoljeno delavski organizaciji.

Pekovski podjetnik se je pritožil pri državnem pravniku. Posledica te pritožbe je bila, da je organizacija prejela nalog, da svojo pekarno zapre. Organizacija ni izvrila naloga in bilo je obtoženih sedem in trideset odbornikov te organizacije, da so kršili protitrustovski zakon.

Ako je organizacija kršila protitrustovski zakon, ali ga ne kršijo ravno tako bogate korporacije, ki imajo po deset, petdeset, sto ali še več prodajal in mesnic, v katerih prodajajo na drobno, ali pa po več restavracij, v katerih lastniki ne opravljajo dela, ampak spravljajo le dobiček, ki ga prinašajo te restavracije? Zakaj se ne obtožijo te bogate korporacije zaradi kršenja protitrustovskega zakona? Ali se to mogoče ne zgodi, ker smo pred pojavom vsi enaki?

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J.
in čitateljev Prosvete.

V tehkih dnevih.

S povešenimi glavami, očuljenimi vratovi, da je enkrat iz njih kri, smo stopali rogti voli, vozili tovore, vlečli pluge in brane in vseh nas je doletela celo čast, voziti mogedne vladarje. Za našo vstrajno silo in pokornostjo, zadovoljni z majhno oskrbo za naše življenje smo se prikupili našemu krutemu gospodarju Slovku, ki nas je vklepal v težke jarme, pod katerimi smo vlečli vsak na svojo stran, želeč se osvoboditi. Prigodilo se je večkrat, da smo stril jarem in pobegnili na polje, pa kaj je pomagal, ko je Slovek kmalu izdelal nov, močnejši jaren in nas ponovno uklenil.

Mladina, glej in poslušaj, ker tudi tebě čaka enaka usoda kot je naša, tisto trpljenje, isti boj.

Pomni, Slovek je naš neprijatelj, ki je nas poše mero in z našo košo se obuje, porabi rogove, našim ženam, vašim materam kradje mleko, ga prodaja in poverja, najboljšo hrano naše mladosti. Za nadomestilo mleka je izdelal neke kroglice, ki vam jih tlači v usta, ko ste pa godni in zreli, vas pošlje v klavnicco. Kdo bi mogel prešteti udarce, ki nam jih je zadal, ko smo se naučili štiri kratka povelje? Kdo more zapopasti trpljenja dolgi zimskih nodi, stati privesenemu v vlažnem hlevu pri praznih jasih. Po dnevu nam je prinesel večkrat slame, iz katere pa je že prej omiltil sladko srnjé. Da, težki dnevi so bili to. In na nas gleda presirno, naše delo ne zaslubi niti njegovo hvaležnost! Je li naš red res tako brzopomenben? Kaj nismo bili tudi mi zvreten, potec se, ko je Slovek gradil lepo cerkev, iz katere pa je že prej omiltil sladko srnjé. Da, težki dnevi so bili to. In na nas gleda presirno, naše delo ne zaslubi niti njegovo hvaležnost!

Naš red res tako brzopomenben? Kaj nismo bili tudi mi zvreten, potec se, ko je Slovek gradil lepo cerkev, iz katere pa je že prej omiltil sladko srnjé. Da, težki dnevi so bili to. In na nas gleda presirno, naše delo ne zaslubi niti njegovo hvaležnost!

Pri tem se nam nudi lep pogled in najboljši dokaz pri svetovni vojski. Slovenska starost je kot mogočna neukročena reka, pritekla iz davnosti, ki je prinesla s seboj vse izvirnosti značaja. Izbrala si je pot čez skale in peline, hiteč naprej in iskajoči si pot. Na tem potu razdira blaginjo in srečo ljudi, pa to je ne moti in hiti dalje, ker nazaj ne more. pride čas, ko se bo ta reka ustila, razburjenost se bo polegla in tekla bo čistejša in pravljena. Zavest vseh občin interesov bo izločila hibec v nameščen kip starine, nadaljeval se bo nje tek mirno, ker ona ne pozna počitka, počitka nji je gibanje.

Tja nazaj v davno prošlost se ga naša zgodovina. Ta krat je bilna zemlja še pusta in neobdelna, Slovek divji, ki je živel v podzemeljskih jamah. Pobjaj naš je včasih radi potrebe, včasih pa tudi radi nenesiljenosti. Kako smo se ga bali, ker bil je močan in lebil reko, da stotisoč revnih bitij, ki so si kot on poznečiščili svoj kruh z delom svojih rok. Poiskusili je hotel življenje teh ljudi in v njihove bedne duše iznesti vero, da se jeagnila polnoč, da se bližavamo zori.

Iz njegovih ust je prilla nova vera Slovensku, prva beseda o boljšem svetu. Mi tudi vemo, kako težko je večpiti in ohraniti novo idejo našim molčanom, pa zekaj se je šel roditi v naš hlev in ležat k nem na slamo, zekaj ravno opoločiti! Mar je imel svoje vrroke! Gotovo jih je imel. S tem je hotel pokazati nagnjenje in ljubezen do stotisoč revnih bitij, ki so si kot on poznečiščili svoj kruh z delom svojih rok. Poiskusili je hotel življenje teh ljudi in v njihove bedne duše iznesti vero, da se jeagnila polnoč, da se bližavamo zori.

In od daleč in od blizu so prihajali bolniki, celli jim je rans, ki so jim jih vsekale nearedo v telo. Nasiliti in napojil je pet tisoč ljudih, ki so prišli poslužiti učitelja; vredali so se z upom domov, ker v njih arh je zvenel njegov glas: nikar se ne boje stati za pravico, ker jaz bom z vami do konca. To niso bili bogati farizeji, bili so navadne množice kmetov, beradov in ribičev. Jaz sem resnica, zavoljo vas sem prišel, ljubite me kot vas ljubim jaz. Pojdite mej narode in uđite jih resnice kot sem vas uđi jaz.

Veki so prešli, toda njegov glas je zadržal v zgodnjem delu.

Tedaj je Slovek opustil lov in se oprijel kmetijstvu. Izčistil je koš zemlje s sekiro in ognjem ter začel izbirati semenje in ga saditi. Nekoč pa smo ga videli koračati po gozdnu z zakriljenim drevo, vberadov in ransih. Jaz sem resnica, zavoljo vas sem prišel, ljubite me kot vas ljubim jaz. Pojdite mej narode in uđite jih resnice kot sem vas uđi jaz.

Vek je prešel, toda njegov glas je zadržal v zgodnjem delu.

Tedaj je Slovek opustil lov in se oprijel kmetijstvu. Izčistil je koš zemlje s sekiro in ognjem ter začel izbirati semenje in ga saditi. Nekoč pa smo ga videli koračati po gozdnu z zakriljenim drevo, vberadov in ransih. Jaz sem resnica, zavoljo vas sem prišel, ljubite me kot vas ljubim jaz. Pojdite mej narode in uđite jih resnice kot sem vas uđi jaz.

Vek je prešel, toda njegov glas je zadržal v zgodnjem delu.

Tedaj je Slovek opustil lov in se oprijel kmetijstvu. Izčistil je koš zemlje s sekiro in ognjem ter začel izbirati semenje in ga saditi. Nekoč pa smo ga videli koračati po gozdnu z zakriljenim drevo, vberadov in ransih. Jaz sem resnica, zavoljo vas sem prišel, ljubite me kot vas ljubim jaz. Pojdite mej narode in uđite jih resnice kot sem vas uđi jaz.

Vek je prešel, toda njegov glas je zadržal v zgodnjem delu.

Tedaj je Slovek opustil lov in se oprijel kmetijstvu. Izčistil je koš zemlje s sekiro in ognjem ter začel izbirati semenje in ga saditi. Nekoč pa smo ga videli koračati po gozdnu z zakriljenim drevo, vberadov in ransih. Jaz sem resnica, zavoljo vas sem prišel, ljubite me kot vas ljubim jaz. Pojdite mej narode in uđite jih resnice kot sem vas uđi jaz.

Vek je prešel, toda njegov glas je zadržal v zgodnjem delu.

Tedaj je Slovek opustil lov in se oprijel kmetijstvu. Izčistil je koš zemlje s sekiro in ognjem ter začel izbirati semenje in ga saditi. Nekoč pa smo ga videli koračati po gozdnu z zakriljenim drevo, vberadov in ransih. Jaz sem resnica, zavoljo vas sem prišel, ljubite me kot vas ljubim jaz. Pojdite mej narode in uđite jih resnice kot sem vas uđi jaz.

Vek je prešel, toda njegov glas je zadržal v zgodnjem delu.

Tedaj je Slovek opustil lov in se oprijel kmetijstvu. Izčistil je koš zemlje s sekiro in ognjem ter začel izbirati semenje in ga saditi. Nekoč pa smo ga videli koračati po gozdnu z zakriljenim drevo, vberadov in ransih. Jaz sem resnica, zavoljo vas sem prišel, ljubite me kot vas ljubim jaz. Pojdite mej narode in uđite jih resnice kot sem vas uđi jaz.

Vek je prešel, toda njegov glas je zadržal v zgodnjem delu.

Tedaj je Slovek opustil lov in se oprijel kmetijstvu. Izčistil je koš zemlje s sekiro in ognjem ter začel izbirati semenje in ga saditi. Nekoč pa smo ga videli koračati po gozdnu z zakriljenim drevo, vberadov in ransih. Jaz sem resnica, zavoljo vas sem prišel, ljubite me kot vas ljubim jaz. Pojdite mej narode in uđite jih resnice kot sem vas uđi jaz.

Vek je prešel, toda njegov glas je zadržal v zgodnjem delu.

to novice in nam je bilo lajko prisotno ob tej mali. Ta novice ni bila laž, ker nedolgo potem smo videni edini voz, raztezali smo ustipe, niz, niz, misel itd. so na delu. Nobeden nima časa pasti v strast, ker vsi so zapošljeni na predmet, ki je sicer priprast, a obenem ima neketo nenavadnih mičnosti. To vpliva na strast kot posmi lepa melodija, ki kakor bi božič, umiri raspaljene človekove strasti, omili trpljenje posameznika, ga vajanje v rudniku ali tovarni. Kadar bo vernik spoznal krvico in pravico, tedaj mu vse bližnje temveč je manjšini. Med sabo se človeštvo bira, to pa mu jemlje moč, ki mu kaplja s telesa, pozabil življbiti se. Še se bo spomnil življbiti v prosti naravi, kjer je bil silen v svoji moči. Vrnili se bo in stril jarem, v katerem so se uklenili, ker so z nato na delo, da bi nas potem lakše izkoriscali. Zato, dragi sotropni, stojmo na stavki v odprtih vrsti proti navalom našega nasprotnika podjetništva.

Rojščišči se je, kar smo dolgo časa mislili, da se organizili morali. Večina našega rodu je avobna, človek sam nas je osvobodil, on sam pa se je uklenil v jarem in se trdi, pa živi in umre v revčini. Stroj, ki jih je izmodril v olajšavo svojemu rodu, so prekletstvo, kar niso v pomoč vsem slovenskim. Uvideli so, da ne morejo nizcesas dokazati nedolžnim. Ijuden in tedaj so jih izpustili. Vse so seveda kriv kompanijski pretepi. Spustili so vse pod varčilo \$300, da se bo vrnila obravnavna meseca septembra, česar pa tudi najbrž ne bo.

Rojščišči so v tem lahko sprevidijo, kako z nami postopajo. Sami se dobro zavedajo, da bo kmalu vse mu konec. Poslužujejo se vsega mogočega, kako bi nas zopet dočeli nazaj na delo, da bi nas potem lakše izkoriscali. Zato, dragi sotropni, stojmo na stavki v odprtih vrsti proti navalom našega nasprotnika podjetništva.

Na Tower Hillu so se čez noč pojavili neki letaki, ki so označevali nas poraz. Pri vaski kompanijski hiši je bil zjutraj dne 15. t. m. na mostovču po en letak, ki se je glasil približno takole:

"Premogarji! Stavka je izgubljena. Koliko ste že izgubili na svojem zaslužku; pojrite nazaj ne delo." Grozijo nam, da nas vse pomečajo iz kompanijskih stanovanj in nekaj je resnice na tem, ker so že vrgli iz stanovanj one, ki so se jim zdeli bolj nevarni. Tega se pa mi ne ustrešimo in ostanemo zvesti našelom našega organizacije.

Bratje, bodimo neomajni in stejmo vse pot do popolne zmage, ki mislim, da ni več daleč. Pozdrav vsem zavednim boriteljem in tudi boriteljicam. — A. O.

Beit, Pa. — Bolj redki so dopisi iz naših naselbin, zato moram zopet nekaj poročati. Še vedno mirno podivamo, samo nekaj podjetniških priljubljenec se je presežel nekaj od tu v druge kraje. Bodimo neomajni in stejmo vse pot do popolne zmage, ki mislim, da ni več daleč. Pozdrav vsem zavednim boriteljem in tudi boriteljicam. — A. O.

Tja nazaj v davno prošlost se ga naša z

IZ DELAVSKEGA SVETA.

(Federated Press.)

Federacija kritizira Hardinga. Posbeni odbor za takto Ameriške delavsko federacije, ki je zboroval v nedeljo po konvenciji federacije je objavil izjavno, v kateri A. F. of L. izreklo svoje stališče napram industrijskemu sodišču v Kansasu. Izjava se glasi, da se v smenjenem sodišču in vseh drugih poskusih prislilnega izravnavanja delavskih sporov pred državnimi tribunali kreli industrijski federalizem podprt s politično birokracijo, ki sega tudi v Belo hišo v Washingtonu. Odbor obsoja besedne predsednika Hardinga, katere so večkrat izrekeli v prid industrijskemu sodišču in groti pravici stavke. Izjava ključ v spomin besede Abrahama Lincolna, ki je dejal, da ga veseli, da imajo delave pravice stavkat, in oposarja na velik kontrast med besedami predsednika republičanske stranke in sedanjega predsednika stranke. Odbor izjavlja, da je industrijsko sodiščo v Kansasu, industrijska komisija v Coloradu in sugestija predsednika Hardinga glede reguliranja delavskih organizacij tvori veliko nevarnost na unije. — Odbor nadalje pripomaga, da se federacija potegne za priznanje Obregonove vlade v Meksiki in izreče svoje simpatije s pravičnim bojem in aspiracijami judstev v Indiji.

Pomočna akcija za Rusijo. Dejavnost v Everettu, Wash., so nabrali \$231.50 za traktor, ki ga namejujejo kupiti za Sovjetsko Rusijo.

Organizacija pekov v Seattlu izplačala več ko \$7000 podpore vojnim brezposebnim članom preko zimo. Vsi člani so zdaj upošljeni.

Enotna fronta v Italiji. Strokovne organizacije v Italiji so v skladu s fašističnemu rokovnjaku sprevidele potrebo enotne fronte. Pred kratkim časom se je trdila v Milani konferenca zastopnikov Splošne delavsko zveze, padajoče k amsterdamski internacionalni, sekcijske rdeče moskovske internacionale in sindikatov in izvoljen je bil skupni odbor, ki ima nalog poiskati pota za združenje vseh treh kril delavskega ribanja v Italiji. Fašistični napadi na voditelje in lastnino delavcev se ponavljajo skoraj dnevno. Ni ga neva, da ne bi bil kak delavec izmoran ali zaigano kakšno polupre, v katerem se nahaja pisarnica delavskih organizacij ali tiskarna in uredništvo delavskega lista.

Razne vesti.

SMALLOVA AFERA KONČANA.

Waukegan, Ill. — Lahko se reče, da je afera Len Smalls, governerja države Illinois končana, saj je javnost. Ako bodo njegovi politični nasprotniki mirovali, je drugo vprašanje.

Governer Small je bil obtožen zarotniškega početja z namenom, da odspari držav 'na obrestih javnega denarja. Porotniki so ga spoznali nekrivim. Obravnava je trajala devet tednov in je pričela dne 24. aprila. Tri tedne so potrebovali samo za izbiranje porotnikov. Obe stranki sta bili pri izbiranju, porotnikov zelo previdni.

Gonja proti Smallu je pričela iz političnih varovkov. Republikanska stranka je razdeljena v več skupin, kadar gre za določitev, kdo bo njen kandidat. Enotnost stranke se pokaže le pri drugih in glavnih volitvah. Zaradi tega se zgodi, da so v javne urade izvoljeni možje, ki pripadajo k različnim skupinam in zaradi tega zastopajo tudi različne interese. V tem slučaju je bil Small reprezentant ene take skupine, državni prokurator Brundage pa druge. Takoj po izvolitvi Smalla governerjem se je pokazalo, da ti dve skupini ne bosta vozili skupaj. In ko je legislatura dovolila gotovo vso denarja za vzdruževanje državnopravarskega urada, je governer Small sam veljal dovoljeni denar. Zdaj je pričela odprta vojna. Časopisje, ki zastopa privatne bizniške interese, je bilo seveda razdeljeno tudi v dve skuporja. Med tem ko je ena skupina zagovarjala z vsem ogromom, da je Small kriv, je ravno tako odločno češčenje druge skupine zavzel stališče, da je Small nedolgov. Stvar se je pletla, dokler ni prišlo do obtožbe governerja. Njegovi advokatje so priporočali, da se obravnava ne vrši v okraju Sangamonu, ampak da se preloži v drug okraj, ker ni

upanja, da bi bil nepristranska. Končno sta se obe stranki pogodili, da se obravnava vrši v Waukeganu v okraju Lake. To se je zgodilo, in porota se je zedinila pri glasovanju na pravorek "nekriv".

Državni prokurator Brundage zdaj izjavlja, da stvari še ni končne. On meni, če je bil governer spoznan nekrivim zločinskega dejanja, da to še ne izključuje civilnega postopanja proti governerju za povrnitev obresti. Z drugimi besedami to pomeni, da je želja državnega prokuratorja, da se se potroši še več ljudskega denarja za izgubljeno svar. Iz izjave državnega prokuratorja je opaziti, da ni zadovoljen z izrekom porotnikov.

VOJNI DORAVATELJI SO OČI-
GANILI VLADO.

Washington, D. C. — Kongres je v sedanjem zasedanju dovolil \$2,217,000, da se uvede kazensko postopanje proti gotovim vojnim dobavateljem, ki so opnili javno blagajno za milijone dolarjev. Vojnih dobavnih pogodb je bilo 150,000. Zdi se, da je bilo pri vojnem departmantu v navadi, da so bili predloženi računi izplačani, ne da bi bili dobro pregledani.

Od kar je bilo podpisano premerje, pregledujejo računske ekspertri, nastavljeni v vojnem departmantu, izplačila računov na vojne dobave, da se dozeme profilatristvo. Zbornica je dovolila za finančno divizijo vojnega departmента en milijon dolarjev, zato je pa še dodal \$671,000, da se izkazava zvrnil že predno vojni dobavatelji pomor.

Senator Wadsworth, predsednik senatnega odsaka v vojaških zadevah, je rekel, da bo vzel pet najti ali več let, predno se pregledajo vse dobave. Odsak zaradi tega meni, da se dovoli potrebni denar, da bo delo izvršeno v stiri ali pet letih. Ako se preiskava zavleče, bodo mogoče važni dokumenti uničeni, priče bodo pa izginile.

Finančna divizija je pregledala račune 15,000 vojnih dobav. V vojnih dobavljencih gre vse, da so prejeli iz javne blagajne sto milijonov dolarjev več denarja, kot bi imeli dobiti. To se je zgodilo že pri teh pregledanih vojnih dobavah. Ali zdaj ima finančna divizija pregledati še več ko ste tiči takih računov.

Ako pojde z odkritij o nadaljnih 135,000 tisoč vojnih dobavah kot pri 15,000, tedaj mogoče ljudstvo izve nekega dne, da so vojni dobavatelji vzel več kot eno milijardo dolarjev, kot jim je šlo po sklenjenih pogodbah.

KOTEL ZA KUHANJE ŽGANJA
JE EKSPLODIRAL.

New York, N. J. — Mrs. Tessi H. Naraut je bila arretirana na njenem domu v Brooklynu, ko ji je eksplodiral kotel za kuhanje ūganja. Ko so jo privedli na policijo, je povedala, da je kuhalo ūganje doma, da pridrži soprogoma doma, da ne zahaja v lokalu, v katerem prodajajo tihotapko ūganje. Dalje je izjavila, da je mislila, da sme kuhati ūganje v takem domu.

Boljševiki dospeli v Haag.

Haag, Holandija, 26. jun. — Danes se ima vršiti prva seja z delegati Sovjetske Rusije. Rusi so prišli semkaj smoči in se nastanili v hotelu Orange, katerega je holandska vlada skrbno zastržila, da bodo ruski delegatje na varhem.

VELIKA STAVKA V ITALIJI.

300,000 kovinarjev je zapustilo tovarne.

Milan, Italija, 26. jun. — Več ko 300,000 kovinarjev in jeklarski delavci vsej Italiji je danes stopilo v stavko.

MULTIMILIJONAR MRTVEV.

Tarrytown, N. Y. — Umrl je multimilijonar William Rockefeler, brat znanega olnjega kralja J. D. Rockefellera. Pobrala ga je pijučnica in nagromadeni milijoni mu niso mogli rediti življenja.

UDNA SO POTA STRELKE.

De Funik, Fla. — Ob neurju je udarila strela v vrvico, ki služi za obešanje perila. Z vrvico je preskočila strela na 6-letnega dečka Farrah McDonalda in ga ubila na mestu.

SLOVENEC PIŠE NOTE ZA AV-
TOMATIONE GLASOVIRJE.

Cleveland, O. — Viktor Lajšak si je pridobil glas kot skladatelj slovenske godbe, kajti napisal je več komadov za avtomatične glasovirje. Med temi komadi je več polik in nekaj valškov. Med Slovenci, ki imajo avtomatične glasovirje, je nastalo veliko povpraševanje po navitkih za glasovirje.

17 delavcev v irskem parlamentu.

Dublin, 26. jun. — Končno uradno gorodilo o izid uvolitev iz irskih parlamentov se glasi: 58 poslancev za pogodbo, 36 republičnih proti pogodbi, 17 delavskih poslancev, sedem farmarjev in 10 neodvisnih.

Japonska zopet obljubuje.

Tokijo, 26. jun. — Japonska vlada naznana, da bo izpraznila Sibirijo v toku prihodnjih treh mesecev in da zadnji japonski vojak zapusti sibirsko tla prve dni oktobra. Obenem vlada obljubuje, da zmanjša armado.

Semjonov ne sme na Japonsko.

Tokijo, 26. jun. — Gregorij Semjonov je dospel semkaj iz Amerike brez potnega lista. Japonske oblasti so mu prepovedale stopeni na suho. Semjonov se vrne v Sangaj.

Boljševiki dospeli v Haag.

Haag, Holandija, 26. jun. — Danes se ima vršiti prva seja z delegati Sovjetske Rusije. Rusi so prišli semkaj smoči in se nastanili v hotelu Orange, katerega je holandska vlada skrbno zastržila, da bodo ruski delegatje na varhem.

S polja vede.

30,000 let stare piramide odkrite.

Egiptolog dr. E. C. Getzinger, ki je 35 let raziskoval in proučeval starine v Egiptu, je poročal zadnje dni, ko se je vrnil v Los Angeles, da je sodeloval pri odkritju velike piramide, ki je bila 12,000 let pod morjem in mora biti stara 30,000 let.

Pravzaprav je skupina piramid, ki spadajo v to kategorijo. Vse te piramide imajo blizu vrha ostre šte, ki jih je naredil izjedajoče voda, dolim so notranji prostori pokriti z debolo skorjo soli; kemična preiskava je pokazala, da je bila ta morska sol. Piramide so danes na suhem in so bile od pamтивka, toda omenjena znamenja dokazujejo, da so bile nekoč pod vodo. Po zunanjih izjedilah in po solni skorji je mogoče približno sklepati koliko žaga so bile piramide pod vodo in koliko na suhem.

Dr. Getzinger zaključuje, da poplava, ki je zailila piramide, v zvezi z znanim biblijskim "večolnim potopom". Potop seveda ni bil vesoljen, zadaj pa je dober del Male Azije, Egipt in izgubljeni kontinent Atlantis. Vedlj del zapadne Male Azije, južne Evrope in Atlantis je še danes pod morjem, toda Egipt je po 12,000 letih zopet vstal iz vodnega groba in se odel z novo civilizacijo. Kdo je zidal piramide? Katero ljudstvo je živel takrat v Egiptu, Atlantis in krajih, ki so se danes pod Sredozemskim morjem?

Odgovora ni. Getzinger pravi, da piramid niso zidal faraoji (egipčanski vladarji) pred nekoč leti kakor se v splošnem sudi. Faraoji so našli ogromne stavbe, ki so jim bile prav tako misteriozne kot so nam; popravili so jih, predstavili in si jih pri-

lastili — in zapustili potomcem vero, da so njihovo delo.

Getzinger je mnenja, da ljudstvo, ki je zgradilo piramide pred 30.000 leti, je bilo selo kulturno in je poznalo nekatere naravne zakone, katerih niso še danes po novno odkrili. Kako drugače so mogli tisti ljudje brez modernih strojev vladiti ogromne skale, iz katerih so sezidane kolosalne stavbe piramid?

Razvoj versta.

Po Henry H. Tichenorju.

(Dalje.)

In teh pravljic se vidi, v kako velikem češčenju je bila kača pri primitivnih ljudeh. Nekateri zemski rodovi v Afriki imajo še danes navado, da izpostavljajo novorojenčke piku kače. S tem preizkušajo zakonstvo otroka. Ako kača pliči otroka, tedaj je mati obtožena nezvestobe; ako ne, je moč vesel, ker smatra, da je otrok njegov.

Na Javi je še danes vera v kače. Kadar domačin umre, nosijo kačo pred mrtlim in jo pokopajo z njim vred. Celo na Švedskem je bila kača v 16. stoletju družinsko božanstvo. Stari Prusci so enkrat na leto darovali živila kačam, kako niso hoteli žreti. Je bilo slabno znamenje. V Indiji, kjer ima običajeno kačo v krovu pristašev, so templji, ki so polni krotkih kač. Ako se kača dotakne device, se ne sme omčiti, temveč postane duhovnica kačeboga in občepnega njegova žena.

Povedali smo že, kakšno ulogo je krščanstvo dalo kači. Ali se je krščanstvo otreslo češčenja kače?

Ne že. V Cossulu, abruški gorah Italije, je romarska cerkev sv. Dominika Foligna, ki zelo slavi vodnik in nekaj valškov. Med Slovenci, ki imajo avtomatične glasovirje, je nastalo veliko povpraševanje po navitkih za glasovirje.

To je še danes vera v kačo v krovu pristašev, so templji, ki so polni krotkih kač. Ako se kača dotakne device, se ne sme omčiti, temveč postane duhovnica kačeboga in občepnega njegova žena.

Povedali smo že, kakšno ulogo je krščanstvo dalo kači.

Na Javi je še danes vera v kačo v krovu pristašev, so templji, ki so polni krotkih kač. Ako se kača dotakne device, se ne sme omčiti, temveč postane duhovnica kačeboga in občepnega njegova žena.

To je še danes vera v kačo v krovu pristašev, so templji, ki so polni krotkih kač. Ako se kača dotakne device, se ne sme omčiti, temveč postane duhovnica kačeboga in občepnega njegova žena.

To je še danes vera v kačo v krovu pristašev, so templji, ki so polni krotkih kač. Ako se kača dotakne device, se ne sme omčiti, temveč postane duhovnica kačeboga in občepnega njegova žena.

To je še danes vera v kačo v krovu pristašev, so templji, ki so polni krotkih kač. Ako se kača dotakne device, se ne sme omčiti, temveč postane duhovnica kačeboga in občepnega njegova žena.

To je še danes vera v kačo v krovu pristašev, so templji, ki so polni krotkih kač. Ako se kača dotakne device, se ne sme omčiti, temveč postane duhovnica kačeboga in občepnega njegova žena.

To je še danes vera v kačo v krovu pristašev, so templji, ki so polni krotkih kač. Ako se kača dotakne device, se ne sme omčiti, temveč postane duhovnica kačeboga in občepnega njegova žena.

To je še danes vera v kačo v krovu pristašev, so templji, ki so polni krotkih kač. Ako se kača dotakne device, se ne sme omčiti, temveč postane duhovnica kačeboga in občepnega njegova žena.

To je še danes vera v kačo v krovu pristašev, so templji, ki so polni krotkih kač. Ako se kača dotakne device, se ne sme omčiti, temveč postane duhovnica kačeboga in občepnega njegova žena.

To je še danes vera v kačo v krovu pristašev, so templji, ki so polni krotkih kač. Ako se kača dotakne device, se ne sme omčiti, temveč postane duhovnica kačeboga in občepnega njegova žena.

To je še danes vera v kačo v krovu pristašev, so templji, ki so polni krotkih kač. Ako se kača dotakne device, se ne sme omčiti, temveč postane duhovnica kačeboga in občepnega njegova žena.

To je še danes vera v kačo v krovu pristašev, so templji, ki so polni krotkih kač. Ako se kača dotakne device, se ne sme omčiti, temveč postane duhovnica kačeboga in občepnega njegova žena.

